

11 lutego 2021 r.

Komunikat UKNF dla nabywców pojazdów mechanicznych, ubezpieczonych w ramach umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych

UKNF przypomina: jeśli nabyłeś pojazd mechaniczny z zawartą umową ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych – pamiętaj, że ta umowa nie „wznowi się” automatycznie. Powinieneś sam zawrzeć kolejną umowę. Wykorzystaj szansę i zadbaj o wybór dogodnych dla siebie warunków ubezpieczenia.

1. Nabywając pojazd mechaniczny¹ warto pamiętać, że obowiązująca w momencie nabycia pojazdu umowa ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych (dalej: „ubezpieczenie OC ppm”) nie „wznowi się” automatycznie na okres kolejnych dwunastu miesięcy. Jeżeli samodzielnie nie zawrzemy umowy ubezpieczenia OC ppm możemy pozostać bez ochrony, a wtedy Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny będzie mógł nałożyć na nas opłatę za brak ubezpieczenia².

Wybierając zaś umowę ubezpieczenia OC ppm warto wiedzieć, że każdy z ubezpieczycieli posługuje się własną taryfą składek. Stąd też różnice w cenie ubezpieczenia mogą być znaczne. Wkładając nieco wysiłku w porównanie różnych ofert możemy zyskać szansę na ubezpieczenie w korzystnej cenie, które będzie odpowiadało naszym wymaganiom i potrzebom.

Z zawarciem nowej umowy ubezpieczenia OC ppm nie trzeba też czekać do końca okresu ochrony z umowy obowiązującej w momencie nabycia pojazdu. W przypadku nabycia pojazdu przepisy prawa pozwalają bowiem wypowiedzieć tę umowę ze skutkiem natychmiastowym³.

Co ważne, zasady te dotyczą także sytuacji, gdy własność pojazdu mechanicznego nabywa jego wcześniejszy posiadacz, który nie będąc jeszcze właścicielem zawarł umowę ubezpieczenia OC ppm (np. były leasingobiorca kupuje pojazd, który dotychczas ubezpieczał i z którego korzystał w ramach umowy leasingu)⁴. Tu również następuje zmiana właściciela, co powoduje,

¹ Nabycie pojazdu oznacza uzyskanie prawa własności tego pojazdu. Właścicielem pojazdu można stać się nie tylko poprzez jego kupno czy zawarcie umowy darowizny. Równie dobrze możemy zostać właścicielem w wyniku dziedziczenia – a więc bez zawierania jakiegokolwiek umowy.

² Minimalna wysokość tej opłaty wynosi w 2020 r. 1040 zł w przypadku braku ochrony ubezpieczeniowej przez okres nieprzekraczający 3 dni.

³ Skutki przejścia lub przeniesienia prawa własności pojazdu ubezpieczonego w ramach umowy ubezpieczenia OC ppm reguluje art. 31 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2214, ze zm.).

⁴ Szczegółowa argumentacja przemawiająca za stosowaniem art. 31 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych do przypadku posiadacza-ubezpieczającego w ramach umowy ubezpieczenia OC ppm, który następnie nabywa własność pojazdu została opisana w komunikacie dla zakładów ubezpieczeń, dostępnym pod adresem: https://www.knf.gov.pl/komunikacja/komunikaty?articleId=72566&p_id=18

że umowa ubezpieczenia OC ppm nie „wznawia się”, zaś ubezpieczający – stając się jednocześnie nowym właścicielem – może wypowiedzieć tę umowę ze skutkiem natychmiastowym.

2. Niektóre zakłady ubezpieczeń postępowały jednak odmiennie. Uważały, że samo nabycie własności pojazdu:

- nie wyłącza automatycznego „wznowienia się” umowy ubezpieczenia OC ppm na okres kolejnych dwunastu miesięcy, a także
- nie uprawnia nowego właściciela do wypowiedzenia ze skutkiem natychmiastowym umowy ubezpieczenia OC ppm, w toku której doszło do nabycia własności pojazdu.

Praktyka taka w ocenie KNF jest sprzeczna z przepisami prawa i może być szczególnie dotkliwa dla posiadaczy pojazdów, którzy zawierali umowy ubezpieczenia OC ppm w warunkach ograniczonej swobody wyboru ubezpieczyciela⁵. W umowach zawieranych w takich przypadkach składka może być wyższa od przeciętnej. Posiadacz, który zawarł w takich warunkach umowę ubezpieczenia OC ppm, a potem kupił ubezpieczony przez siebie pojazd, mógł chcieć jak najszybciej wypowiedzieć tę umowę (np. znalazł na rynku tańszą ofertę po tym, gdy stał się już nowym właścicielem ubezpieczonego pojazdu). Zmuszony był jednak kontynuować ochronę ubezpieczeniową przynajmniej do upływu dwunastomiesięcznego okresu ubezpieczenia, jeżeli zakład ubezpieczeń, z którym zawarł umowę ubezpieczenia OC ppm, odmawiał mu prawa do wypowiedzenia tej umowy ze skutkiem natychmiastowym.

3. Powyższa praktyka była opisywana i kwestionowana w pismach klientów zakładów ubezpieczeń kierowanych do UKNF. Reagując na te sygnały KNF w pierwszej kolejności wezwała wybrane krajowe zakłady ubezpieczeń do opisanie sposobu postępowania w przypadku uzyskania informacji o nabyciu własności pojazdu mechanicznego przez jego wcześniejszego posiadacza, który nie będąc jeszcze jego właścicielem zawarł umowę ubezpieczenia OC ppm. Pozwoliło to ustalić, że praktyka rynkowa jest w tym względzie niejednolita: część zakładów postępuje w sposób uznany przez KNF za zgodny z przepisami prawa, ale są też i takie, które działają odmiennie.

Dlatego w październiku i listopadzie 2020 r. wydano szereg zaleceń dla tych zakładów ubezpieczeń, które w złożonych wyjaśnieniach wskazały na stosowanie praktyki uznanej przez KNF za sprzeczną z przepisami prawa.

Tej kwestii poświęcony został również osobny komunikat KNF przeznaczony dla krajowych oraz zagranicznych zakładów ubezpieczeń, które oferują ubezpieczenie OC ppm w Polsce.⁴ W treści tego komunikatu wyczerpująco wyjaśniono przyczyny, dla których KNF uważa, że:

⁵ Np. umowa leasingu zobowiązywała leasingobiorcę do zawarcia umowy ubezpieczenia OC ppm w odniesieniu do leasingowanego pojazdu, przy czym leasingobiorca mógł wybierać jedynie z grona ubezpieczycieli określonego przez firmę leasingową. Zawarcie zaś umowy z ubezpieczycielem spoza tej grupy wiązało się z wniesieniem dodatkowej opłaty na rzecz firmy leasingowej.

- umowa ubezpieczenia OC ppm, w toku której doszło do przejścia lub przeniesienia prawa własności pojazdu, nie „wznawia się” automatycznie oraz
- każdy nabywca pojazdu może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia OC ppm, także wtedy, gdy sam ją zawarł w momencie, gdy użytkował pojazd nie będąc jeszcze jego właścicielem.

KNF oczekuje od wszystkich zakładów ubezpieczeń obecnych na polskim rynku identycznego podejścia do przypadków nabycia pojazdu przez wcześniejszego posiadacza, który nie będąc jeszcze właścicielem zawarł umowę ubezpieczenia OC ppm, przejawiającego się stosowaniem w takich sytuacjach art. 31 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.